

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Харківська державна академія культури

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Туризмознавство

першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 242 Туризм

галузі знань 24 Сфера обслуговування

Кваліфікація: бакалавр з туризмознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради,

Професор:

В. М. Шейко

підпис (Протокол № 13 від 27 травня 2016 р.)

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2016 р.

Харків 2016 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ**Освітньо-професійної програми****Туризмознавство**

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Спеціальність 242 Туризм

Спеціалізація —

Кваліфікація бакалавр з туризмознавства

Розробники програми:

А.П. Аніщенко, кандидат педагогічних наук, доцент
керівника проектної групи;

М.Н. Зайцева, кандидат економічних наук

М.О. Яріко, кандидат культурології

ВНЕСЕНО

Кафедрою туристичного бізнесу

Протокол № 12 від 12 квітня 2016 р.

Завідувач кафедри С.І. Лиман

ПОГОДЖЕНО:

Рада факультету управління та бізнесу

Протокол № 9 від 13 квітня 2016 р.

Голова ради факультету В.Ю. Степанов

Перший проректор М.М. Каністратенко

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПН) для підготовки здобувачів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм розрахована на 3 роки і 10 місяців навчання, 240 кредитів ЄКТС, містить перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти; програмні результати навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

**Освітньо-професійну програму розроблено проектною групою у складі
кафедри туристичного бізнесу:**

Аніщенко Алли Петрівни — кандидата педагогічних наук, доцента, керівника
проектної групи;

Зайцевої Марини Миколаївни - кандидата економічних наук, члена проектної
групи.

Яріко Мирослави Олексіївни - кандидата культурології, члена проектної групи.

Затверджено Вченою Радою Харківської державної академії культури:
протокол № 13 від 27 травня 2016 року.

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Назва галузі знань	24 «Сфера обслуговування»
Назва спеціальності	242 «Туризм»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь, що присвоюється	бакалавр
Форма (и) навчання	Очна (Денна)
Запис у дипломі	Бакалавр з туризмознавства.
Опис предметної області	<p>Об'єктом вивчення є туристична діяльність.</p> <p>Цілями навчання є формування та розвиток загальних і професійних компетентностей у галузі туризму, навичок управлінської діяльності в сфері туризму. Програма орієнтована на здобуття студентом: знань, умінь, навичок планово- економічної, організаційно-управлінської, аналітичної роботи в сфері туризму, набуття якостей лідера-професіонала.</p> <p>Підготовка бакалаврів базується на вивченні студентами ряду дисциплін, які об'єднуються у блоки відповідно до спільних компетентностей та програмних результатів навчання. Орієнтовний перелік дисциплін за вибором ХДАК та студентів надано нижче за блоками: Б1. Історія (може включати дисципліни: Історія України, Сучасна історія народів світу, Історія туризму тощо); Б2. Історія культури (може включати дисципліни: Історія української культури, Історія світової культури, Історія світової художньої культури. Теорія культури. Символіка народів світу тощо); Б3. Мовна підготовка (може включати дисципліни: Ділова українська мова, Іноземна мова з профспрямування. Англійська мова з профспрямування. Ділова іноземна мова. Друга іноземна мова. Англійська мова. Підготовка до вступу до магістратури тощо); Б4. Суспільно- політичні дисципліни (може включати дисципліни: Філософія,</p>

Філософія управління, Філософія масової культури. Політологія, Політична транзитологія, Правознавство, Право (у т.ч. Господарське право, Громадянське право). Правове регулювання туристичною діяльністю, Релігієзнавство, історія релігійних учень тощо); Б5. Психологія (може включати дисципліни: Психологія, Основи тимблдингу. Соціально-психологічний тренінг, Тренінги соціальної взаємодії в туризмі тощо); Б6. Основи економічної підготовки (може включати дисципліни: Вища та прикладна математика. Статистика, Економічна теорія. Економіка та ціноутворення в туризмі тощо); Б7. Валеологія (може включати дисципліни: Факультатив з фізичного виховання. Екологія тощо); Б8. Основи географічної підготовки (може включати дисципліни: Географія туризму. Туристичне країнознавство. Населення та демографія країн світу тощо); Б9. Основи туризмознавства (може включати дисципліни: Основи туризмознавства, Рекреаційні комплекси світу. Туристські ресурси України, Музеї та історико-культурні заповідники на території України, Навчальна практика "Вступ до фаху" тощо); Б10 Організація туризму (може включати дисципліни: Спеціалізований туризм (також окремі розділи дисципліни можуть бути винесені окремо для поглибленого вивчення), організація туристичних подорожей. Туристична урбаністика тощо); БИ. Технологія туристичної діяльності (може включати дисципліни: Інформаційні системи та технології, Анімаційні технології в туризмі. Організація екскурсійної діяльності, Фандрайзінг в туризмі. Технології туристичної діяльності тощо); Б12. Основи підприємницької діяльності в туризмі (може включати дисципліни: Організація підприємницької діяльності в туризмі. Економіка підприємства. Облік і аудит. Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності. Страхування тощо); Б13. Інфраструктура туризму (може включати дисципліни: Туроперейтинг, Організація ресторанного господарства. Організація готельного господарства. Заповідна справа. Курортологія, Світовий туризм і готельне

	<p>господарство, Інфраструктура туризму тощо); Б14. Маркетингова діяльність в туризмі (може включати дисципліни: Маркетинг, Інтернет-маркетинг в туризмі. Реклама в туризмі тощо); Б15. Менеджмент (може включати дисципліни: Менеджмент в туризмі. Менеджмент організацій. Управління персоналом тощо); Б16. Комунікації в туризмі (може включати дисципліни: Організація соціальних комунікацій в туризмі. Етика бізнесу, Міжкультурні комунікації в туризмі тощо); Б17. Практична підготовка (може включати дисципліни: Ознайомча практика. Організаційно- методична практика. Технологічна практика. Виробнича практика); Б18. Науково-дослідна діяльність (може включати дисципліни: Курсове проектування. Основи наукових досліджень).</p> <p>На вибір студентів пропонується не менше 25 % кредитів, відведених на підготовку фахівців.</p>
Особливості програми	Частина дисциплін викладається англійською мовою.
Академічні права випускників	Продовжувати здобуття освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти
Обсяг програми у кредитах ЄКТС	240 кредитів ЄКТС

III. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКА ОПП ТУРИЗМОЗНАВСТВО

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності</p> <p>ЗК2. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу</p> <p>ЗК3. Екологічність мислення та соціальна відповідальність</p> <p>ЗК4. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел</p> <p>ЗК5. Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань</p> <p>ЗК6. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій</p> <p>ЗК7. Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми</p> <p>ЗК8. Здатність спілкуватися рідною та іноземною (ними) мовою (мовами)</p> <p>ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії</p> <p>ЗК10. Уміння працювати автономно та в команді</p> <p>ЗК11. Здатність планувати та управляти власним часом</p> <p>ЗК12. Уміння дотримуватись норм здорового способу життя та впроваджувати їх у особистій та професійній діяльності</p>
Професійні (фахові) компетентності	<p>ФК1. Знання і розуміння предметної області своєї професії</p> <p>ФК2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці</p> <p>ФК3. Здатність аналізувати туристичний потенціал територій</p> <p>ФК4. Здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору</p> <p>ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів</p> <p>ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)</p> <p>ФК7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту</p> <p>ФК8. Розуміння принципів і процесів формування та організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його підсистем</p>

	<p>ФК9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах</p> <p>ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, вміння презентувати туристичний інформаційний матеріал</p> <p>ФК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку</p> <p>ФК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу</p> <p>ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, вміння забезпечувати з ними ефективні комунікації</p> <p>ФК14. Здатність працювати у полікультурному середовищі</p> <p>ФК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства</p> <p>ФК16. Уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу</p>
--	--

IV- ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

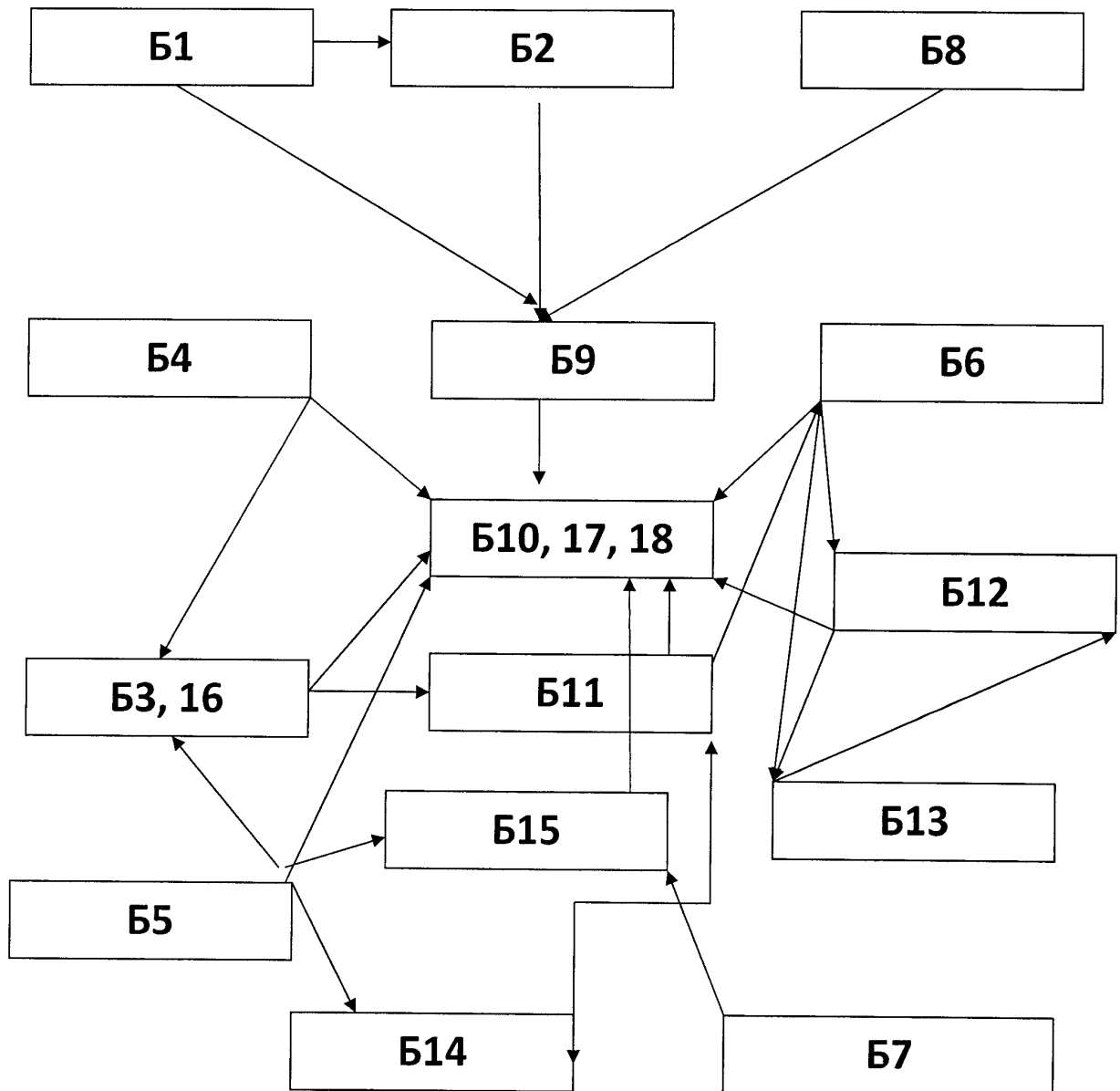
Когнітивна (пізнавальна сфера)	РН1) називати та відтворювати основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів; РН2) визначати зміст базових понять з туризмознавства та організації туристичного обслуговування, а також світоглядних та суміжних наук; РН3) називати основні форми і види туризму, здійснювати їх класифікацію; РН4) пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; РН5) аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території; РН6) виявляти і пояснювати принципи і методи організації та технології обслуговування туристів; РН7) розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт; РН8) ідентифікувати та аналізувати туристичну документацію; РН9) організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. РН10) розуміння принципів і процесів щодо організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна)
Афективна (емоційна) сфера	РН11) демонструвати навички володіння державною та іноземними (ною) мовами (мовою); РН 12) застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг; РН13) встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей; РН 14) проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; РН15) проявляти професійну толерантність до етичних принципів.
Психомоторна сфера	РН 16) управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері; РН17) адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях; РН18) відстоювати свої погляди в розв'язанні

	професійних завдань; PH 19) виявляти проблемні ситуації; PH20) приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності; PH21) демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.
--	--

V. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників освітньої програми «Туризмознавство» зі спеціальності 242 Туризм проходить у формі комплексного кваліфікаційного іспиту та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: «Бакалавр з туризму». Атестація здійснюється публічно та відкрито.

VI. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОПІ

VII. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.

Компетентності	Компоненти освітньої програми																	
	Б1	Б2	Б3	Б4	Б5	Б6	Б7	Б8	Б9	Б10	Б11	Б12	Б13	Б14	Б15	Б16	Б17	Б18
ЗК1	-	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК2	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК3	-	-	-	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
ЗК4	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК6	+	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК7	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК8	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК9	-	-	+	-	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК10	+	-	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК12	-	-	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК1	+	-	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК2	-	-	+	-	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК3	-	-	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
ФК4	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
ФК5	+	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
ФК6	-	-	+	-	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+
ФК7	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+
ФК8	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+

Компетентності	Компоненти освітньої програми																	
	Б1	Б2	Б3	Б4	Б5	Б6	Б7	Б8	Б9	Б10	Б11	Б12	Б13	Б14	Б15	Б16	Б17	Б18
ФК9	-	-	+	-	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-	+	+
ФК10	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК12	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК13	-	-	+	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+
ФК14	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК15	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК16	-	-	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+

ІХ. ВИМОГИ ДО СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності (систему внутрішнього забезпечення якості) Харківської державної академії культури
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ХДАК
Атестація здобувачів вищої освіти	Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Харківській державній академії культури
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	Визначаються Положенням про педагогічне і наукове підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, затверджених наказом МОН України № 567 від 24.01.2013 р.
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Визначається вимогами до матеріально-технічного забезпечення спеціальності
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	Визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ХДАК
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Перевірка на плагіат

ІХ. ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ВИКОРИСТАНИХ ПРИ РОЗРОБЦІ ПРОГРАМИ

1. Про освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 23.05.1991 № 1060-ХІ // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>. - Назва з екрана.
2. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2014 № 1556-18 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20140701>
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. - Київ, 2011. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>. - Назва з екрана.
4. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. - Київ, 2015. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>. - Назва з екрана.
5. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. — Київ, 2015. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>
6. International Standard Classification of Education (ISCED) 2011. - Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. - Електронні дані. - [Квебек: Інститут статистики ЮНЕСКО]. - Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf> — Назва з екрана.
7. International Standard Classification of Education: Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013). - Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. — Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf> - Назва з екрана.
8. Tuning Educational Structures in Europe. - [Електронний ресурс] : [Вебсайт]. — Електронні дані. — Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu>. - Назва з екрана.
9. Національний освітній глосарій: вища освіта [Електронний ресурс] / В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий та ін. ; за ред. В.Г. Кременя. - [2-е вид].- К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014.- 100 с. — Режим доступу: https://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf. - Назва з екрана.
10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні [Електронний ресурс] : інформаційно-аналітичний огляд / [Т. Добко, І. Золотарьова, С. Калашнікова та ін.] ; за заг. ред. С. Калашнікової, В. Лугового. - К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. - 84 с. - Режим

доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf. - Назва з екрана.

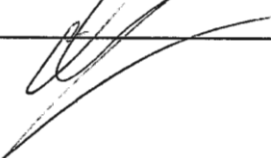
11. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). - К.: ТОВ «ЦС», 2015. - 32 с. - Електрон, аналогдрук. публ.: режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf. - Назва з екрана.

Керівник проектної групи:

Кандидат педагогічних наук, доцент _____ **А.П. Аніщенко**

Члени проектної групи:

Кандидат економічних наук _____ _____ **М.Н. Зайцева**

Кандидат культурології _____ _____ **М.О. Яріко**